

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA

ROKIŠKIO JUOZO TŪBELIO PROGIMNAZIJOS VEIKLOS KOKYBĖS IŠORINIO VERTINIMO TRUMPOJI ATASKAITA

IŽANGA

Vizito laikas – 2017 m. balandžio mėn. 24–28 d.

Vizito tikslas – progimnazijos veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išorės vertintojų komanda:

Vadovaujantysis išorės vertintojas – Algirdas Kęstutis Rimkus, vertintojai – Jolita Abraškevičienė, Rima Kazlauskienė, Daiva Mackevičienė, Alma Simonavičienė, Rita Suchockienė, Kristina Žaltauskienė.

Išorės vertintojai stebėjo 118 pamokų, dvi konsultacijas, dešimt neformaliojo švietimo užsiėmimų, logopedės pratybas, šešias klases valandėles (iš viso stebėtos 137 veiklos). Vizito metu išorės vertintojai kalbėjosi su Progimnazijos, Metodinės, Mokinių tarybų nariais, klasių tėvų atstovais, įsivertinimo grupės, Vaiko gerovės komisijos nariais, socialiniais partneriais, progimnazijos darbuotojais, mokiniais. Analizuoti mokyklos veiklos, mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimo dokumentai.

Vertintojai nuoširdžiai dėkoja progimnazijos direktoriui Zenonui Pošiūniui bei visiems bendruomenės nariams už bendradarbiavimą ir svetingumą.

Vertintojai nuoširdžiai dėkoja Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėjui Aurimui Laužadžiui, vyriausiajai specialistei Ritai Gagiškienei už bendradarbiavimą progimnazijos veiklos kokybės išorinio vertinimo metu.

I. MOKYKLOS KONTEKSTAS

Rokiškio Juozo Tūbelio progimnazija – bendrojo lavinimo įstaiga, įgyvendinanti pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį ir pradinio ugdymo programą. Teisinė forma – biudžetinė įstaiga. Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Rokiškio rajono savivaldybės taryba. Progimnazija įsikūrusi Rokiškio miesto mikrorajone – arti kitos švietimo ir kultūros įstaigos, autobusų stotis. Išorinio vertinimo metu mokykloje buvo 30 klasių komplektų, mokėsi 695 mokiniai. Veiksminga progimnazijos tinklaveika, vizijos bendrumas ir veiklos kryptingumas, įrangos ir priemonių šiuolaikiškumas, mokinių asmeninių pasiekimų pripažinimas ir skatinimas kuria progimnazijos charakterį, stiprina konkurencingumą, daro pozityvų ugdomąjį poveikį. Progimnazijos pastato aplinkų įrengimui bei pritaikymui ugdymo(si) poreikiams, pastato interjero tobulinimui reikalingi progimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos – Rokiškio rajono savivaldybės tarybos spėdimai.

II. STIPRIEJI PROGIMNAZIJOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Pagalba mokiniams planuojant profesinį gyvenimą (1.1.1. – 3 lygis). Ugdymas karjerai organizuojamas pagal direktoriaus patvirtintą programą. Kasmet progimnazijoje organizuojami tradiciniai renginiai 5–8 klasių mokiniams. Ugdymo karjerai dieną pamokas veda buvę mokyklos mokiniai, verslininkai, kiti žinomi įvairių profesijų žmonės. Į karjeros ugdymą siekiama įtraukti tėvus, kviečiant juos pristatyti savo profesijas. Kasmet mokiniai dalyvauja respublikiniame projekte „Šok į tėvo klumpes“ – lankosi tėvų darbovietėse, kur mokiniams pravedamos edukacinės pamokos. Mokytojų kambaryje viešai skelbiamos lėšos, skirtos kiekvienos klasės mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui, kas leidžia klasių vadovams iš anksto planuoti tikslingą jų panaudojimą. 5–8 klasių auklėtojai nuosekliai planuoja ir organizuoja klasių valandėles pagal karjeros koordinatorės pateiktas rekomendacijas.

2. Mokinių asmeninių pasiekimų pripažinimas ir skatinimas (1.2.1. – 3 lygis).

Progimnazijoje mokiniams sudarytos sąlygos tenkinti asmeninius poreikius sporto, meno, informacinių technologijų ir gamtamokslinės krypties neformaliojo švietimo užsiėmimuose. Šiuos užsiėmimus pagal poreikį ir galimybes lanko apie 55 proc. 1–4 kl. ir 31 proc. 5–8 kl. mokinių. Vizito metu stebėtose neformaliojo švietimo veiklose dalyvavo beveik visi šias veiklas pasirinkę lankyti mokiniai. Mokinių akademiniai ir kiti laimėjimai progimnazijoje yra pripažįstami ir vertinami: mokiniai apdovanojami, koridorių stenduose pristatomi mokslo pirmūnai, interneto svetainėje pateikiama informacija apie akademinis, meninius ir sportinius pasiekimus, informuojama bendruomenė.

3. Informavimas apie mokinių bei progimnazijos pasiekimus (1.2.2. – 3 lygis). Už veiklos kokybę progimnazija periodiškai atsiskaito savininkui, teikia duomenis Švietimo informacinių technologijų centrai, Nacionalinei mokyklų vertinimo agentūrai bei kitoms institucijoms. Ugdomosios veiklos pasiekimai pristatomi mokyklos bendruomenei. Progimnazijos interneto svetainėje skelbiama pagrindinė informacija apie ugdymo įstaigą: pristatoma jos istorija, vizija, misija ir strategija, viešinama informacija apie ugdymo įstaigos veiklą, akademinis ir kitus mokinių pasiekimus. Progimnazijos direktorius savininkui teikia metinę veiklos ataskaitą. Su mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo duomenimis supažindinami visi mokytojai, tėvai (globėjai, rūpintojai), bendruomenė.

4. Mokymosi įprasminimas (2.2.1. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis). Daugiau nei pusėje stebėtų pamokų (54,52 proc.) vertintojai fiksavo tinkamą mokymo ir gyvenimo siejimą, o 35,1 proc. stebėtų pamokų mokymosi įprasminimas įvardytas kaip stiprusis pamokos aspektas. Mokymosi įprasminimas per vaiko patirtį – svarbus pamokos aspektas, padedantis geriau įsiminti mokymo(si) medžiagą, sudarantis sąlygas ugdytis per patyriminę patirtį.

5. Ugdymas mokyklos gyvenimu (2.3.2. – 3 lygis). Vertinimo savaitę 89 proc. stebėtų veiklų dominavo darbinga tvarka. Progimnazijoje susitarta dėl drausmės per pertraukas, koridoriuose tvarką ir drausmę palaiko budintys mokytojai. Iš pateiktų faktų ir duomenų vertintojai konstatuoja, kad mokiniai jaučiasi pakankamai saugiai, mokykloje gausu įvairių veiklų, įvykių, kurie padeda ugdytis asmenybę, įtraukia mokinius į prasmingą ir įdomų gyvenimą mokykloje. Stebint mokinių veiklas pamokose, jų elgesį pamokų ir pertraukų metu, iš pokalbių su mokiniais darytina išvada, kad mokiniai jaučiasi esantys mokyklos bendruomenės nariais ir noriai dalyvauja bendrakūroje.

6. Įrangos ir priemonių šiuolaikiškumas (3.1.1. – 3 lygis). Įrangos ir priemonių progimnazijoje pakanka, jos yra įvairios, skirtingos paskirties, atitinka mokymo(si) situaciją, dalyko turinį, mokinių poreikius ir amžių. Įranga ir priemonės yra periodiškai atnaujinamos, išigyjama šiuolaikiškų priemonių. Mokymo priemonių atnaujinimas bei išsigijimas pirmiausia svarstomas metodinėse grupėse. Ugdymo proceso organizavimui progimnazijoje išigyta 15 interaktyvių lentų, 50 daugialypės terpės projektorių. Iš viso mokykloje yra 203 kompiuteriai: 115 stacionarūs, 29 nešiojamieji, 59 planšetiniai. Visi kompiuteriai prijungti prie interneto, kompiuterizuotos visos mokytojų darbo vietos. Moderniomis mokymo priemonėmis aprūpinti biologijos, fizikos, chemijos, technologijų kabinetai, viename matematikos kabinete įrengta 15 kompiuterizuotų darbo vietų. Biologijos kabinete įrengta 3D klasė, istorijos kabinete „Samsung“ išmanioji klasė, naudojamas interaktyvus televizorius. Progimnazijoje yra 2 robotikos kabinetai.

7. Edukacinės išvykos (3.2.1. – 3 lygis). Pamokos vyksta ne tik progimnazijos stadione, mokyklos puoselėjame sode (lauko klasėje), bet ir rengiamos šventės kieme, bendradarbiaujant su Rokiškio krašto muziejumi, VĮ Rokiškio miškų urėdija, Rokiškio Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos vaikų literatūros skyriumi organizuojamos klasių valandėlės, pamokos, įgyvendinami projektai netradicinėse aplinkose (pvz., vyksta talkos, pilietinės pamokos J. Tūbelio giraitėje, susitikimai su žymiais žmonėmis bibliotekoje). Į mokyklos renginių, pamokų, edukacinių išvykų organizavimą įtraukiami ir tėvai. Mokyklos interneto svetainėje pateikta informacija apie edukacines išvykas (Karjeros dienų renginius, lankymąsi įmonėse, kultūros įstaigose, kitas

pramogines ir pažintines išvykas). Mokytojai planuodami edukacines išvykas, mokymąsi ne mokyklos teritorijoje, atsižvelgdami į mokinių poreikius, ugdymą(si) grindžia realaus pasaulio pažinimu.

8. Vizijos bendrumas ir veiklos kryptingumas (4.1.1. – 3 lygis, nurodytas aspektas – 4 lygis). Vizija („*Patraukli, šiuolaikiška, efektyviai dirbanti, besimokanti, turinti modernią ugdymo bazę progimnazija, kurioje saugu ir įdomu mokytis, gera dirbti ir kurti*“) kryptinga, nurodanti mokyklos veiklos perspektyvą, orientuota į besimokančios organizacijos kūrimą, keliant iššūkį modernizuoti mokyklą, siekiant sudaryti sąlygas įdomiam, motyvuojančiam mokymuisi ir darbui, prasmingoms veikloms, užtikrinant efektyvų darbą, stiprinant mokytojų profesionalumą ir švietimo vadybą. Vizija puikiai atitinka valstybinę švietimo strategiją, Geros mokyklos koncepciją, nepriekaištingai dera su Rokiškio savivaldybės perspektyva, kurti sumanią visuomenę ir socialinę gerovę įgyvendinant strateginį tikslą – užtikrinti aukštą švietimo paslaugų kokybę ir prieinamumą. Progimnazijos filosofijoje užkoduotas siekis tapti besimokančia organizacija yra kryptingai įgyvendinamas.

9. Progimnazijos savivaldos institucijų sprendimų pagrįstumas ir veiksmingumas (4.1.3. – 3 lygis). Mokykloje veikia Progimnazijos taryba, Mokinių taryba, Mokytojų taryba, tėvų aktyvas („Tėvų svetainė“). Mokytojų metodinei veiklai organizuoti sudarytos mokytojų metodinės grupės ir Metodinė taryba. Progimnazijos tarybą sudaro 21 narys. Taryba yra realiai veikianti, sprendimus priimanti savivaldos institucija, kuri vykdo progimnazijos veiklos kontrolę, dalyvauja mokyklos valdyme, diskutuoja ir priima sprendimus dėl strateginių tikslų ir priemonių, sprendžia lėšų paskirstymo klausimus, dalyvauja mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų – kandidatų į laisvas darbo vietas atrankoje, progimnazijos renginiuose. Progimnazijos savivaldos institucijų sprendimai, gerinant progimnazijos veiklą, yra argumentuoti ir pakankami kryptingai keičia mokyklos gyvenimą.

10. Progimnazijos tinklaveika (4.2.3. – 4 lygis). Progimnazijos socialiniai partneriai remia ir bendradarbiauja su mokykla organizuojant įvairius renginius, netradicines veiklas, įsitraukiant į pilietines iniciatyvas, skiriant paramą mokymosi sąlygoms gerinti, mokiniams skatinti. Efektyviai ir lanksčiai bendradarbiaujama su kitomis miesto, šalies ir užsienio mokyklomis, palaikomi ryšiai su buvusiais mokiniais. Mokykla, inicijuodama, vykdydama šalies ir tarptautinius projektus, rodo, kad yra atvira pasauliui, šalies, jaunimo aktualijoms. Santykiai su miesto, šalies ir užsienio partneriais tikslingai palaikomi ir puoselėjami, siekiama jų perspektyvumo, partneriais didžiuojamasi, su jais periodiškai susitinkama, analizuojamas bendradarbiavimo veiksmingumas, teikiamas grįžtamasis ryšys, aptariama abipusė bendradarbiavimo nauda ir prasmė. Mokyklos vadovai tikslingai kuria tinklaveiką, kuri padeda progimnazijai kryptingai siekti užsibrėžtų tikslų.

III. TOBULINTINI PROGIMNAZIJS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Progimnazijos pasiekimų ir pažangos pagrįstumas (1.2.2. – 3 lygis, nurodytas aspektas – 2 lygis). Daugumoje (68,6 proc.) stebėtų pamokų mokinių pažanga ir pasiekimai buvo patenkinami arba prasti. Pavienėse pamokose mokiniai kėlė mokymosi tikslus, įsivertino asmeninius pasiekimus ir pažangą, pasiekimus siejo su išsikeltu pamokos uždaviniu. Progimnazijoje stebėtų pamokų duomenų koreliacija atskleidžia stiprų vertinimo ugdant ir kiekvieno mokinio pažangos ir pasiekimų bei vadovavimo kiekvieno mokinio ugdymuisi ir kiekvieno mokinio pažangos ir pasiekimų ryšį (koreliacijos indeksas – 0,66). Jeigu mokytojai sistemingai matuotų kiekvieno mokinio pasiekimus ir pažangą, sudarytų sąlygas tai daryti patiems mokiniams, vertintų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų ugdymo(si) pokyčius, analizuotų tų pokyčių priežastis ir gautus duomenis panaudotų tolesnio ugdymo(si) planavimui, gerėtų kiekvieno mokinio mokymosi pasiekimų ir pažangos pagrįstumas.

2. Diferencijavimas, individualizavimas ir suasmeninimas (2.2.2. – 2 lygis). Vizito metu vertintojai stebėjo įvairių poreikių, mokymosi stilių mokinių mokymą(si) pamokose. Tačiau 34,4 proc. stebėtų pamokų, kuriose mokėsi specialiųjų poreikių mokiniai (toliau – SUP), jiems buvo skirtas nepakankamas dėmesys, todėl šiose pamokose diferencijavimas, individualizavimas ir suasmeninimas fiksuoti kaip tobulintina pamokos veikla. Šiose pamokose nebuvo atsižvelgta į mokinių mokymosi stilius, gebėjimus ir poreikius: ugdymo turinys, veiklos, namų darbai skirti visiems vienodi, pažangą darė tik dalis mokinių. Užduotys dažniausiai (56,25 proc. pamokų, kuriuose mokėsi ir SUP mokiniai) visiems mokiniams vienodos, visi dirbo frontaliai. Tikėtina, jog aktyvių veiklų (laikino pergrupavimo pagal poreikius, individualaus ir darbo porose kaitaliojimo, draugo pagalbos taikymo) turinio bei užduočių, darbo tempo ir darbo būdų diferencijavimas, atsižvelgiant į mokinių galimybes ir poreikius, sudarytų galimybes daugumai mokinių, tame tarpe ir SUP mokiniams, pasiekti pamokos uždavinį ir patirti sėkmę, nugalėti mokymosi iššūkius.

3. Mokinių mokymosi būdų ir formų įvairovė. (2.2.2. – 2 lygis). Stebėtose tradicinės poveikio paradigmos pamokose (tokių pamokų buvo 55,1 proc.) mokytojo dominavimas nesudarė galimybių įvairinti veiklas, užduotis, jų atlikimo būdus. Vertintojai rekomenduoja tobulinti šį veiklos aspektą ne tik per edukacinių užsiėmimų organizavimą ne klasėje, ne mokykloje, bet ir išnaudojant progimnazijos erdves, mokytojų turimas žinias ir gebėjimus. Jei mokytojai dažniau taikytų ugdymo metodų įvairovę, sudarytų mokiniams galimybes rinktis įvairesnius informacijos šaltinius, derintų savarankišką darbą su darbu grupelėse, leistų mokiniams patiems rinktis darbo būdus ir formas, tikėtina, pagerėtų bendra mokinių savijauta ir emocinis klimatas klasėje, mokiniai dažniau patirtų mokymosi džiaugsmą, atsirastų didesnis mokinių pasitikėjimas savimi ir mokytoju, didėtų mokytojo autoritetas. Mokytojas taptų patarėju, mokymosi konsultantu.

4. Vertinimas ugdant (2.4. – 2 lygis). 33,9 proc. stebėtų pamokų vertinimas ugdant įvertintas labai gerai ir gerai, o didesnėje dalyje (66 proc.) pamokų – patenkinamai ir prastai. Dažniausiai patenkinamai vertinti mokinių darbų stebėjimo, paskatinimų, pagyrimų, padrąšinimų, klaidų taisymo, komentavimo dažnis ir tikslingumas. Visų stebėtų pamokų (118) vertinimo ugdant įvertinimo vidurkis – 2,3. Vertinimo kokybė žemesnė už vidurkį 3, 4, 5, 6, 8 klasėsių pamokose. Vertintojai pastebi, kad daugumoje (66 proc.) pamokų mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimas buvo nesistemiškas, trūko įvairovės, stokota vertinimo sprendimų pagrįstumo, analizės ir aptarimo su mokiniais bei tikslingo vertinimo metu surinktos informacijos naudojimo tolimesnės veiklos planavimui. Kaupiamasis vertinimas stebėtas tik apie 4 proc. pamokų.

Tikėtina, kad mokiniai geriau suprastų savo poreikius ir mokymosi procesą, gebėtų pasirinkti sau tinkamiausius mokymosi būdus, prisiimtų daugiau atsakomybės už mokymąsi, stiprėtų jų motyvacija, jeigu mokytojai, planuodami pamokas, formuluotų konkrečius, į išmokimo rezultata orientuotus pamokos uždavinius, numatytų aiškius vertinimo kriterijus, juos aptartų su mokiniais, teiktų pažangą skatinantį grįžtamąjį ryšį, taikytų įvairias vertinimo strategijas bei skirtų laiko pamokos aptarimui ir kiekvieno mokinio mokymosi sėkmės vertinimui.

5. Edukacinių aplinkų estetiškumas (3.1.2. – 2 lygis). Vertintojų vizito metu dauguma pamokų vyko remonto reikalaujančiuose, tačiau saugiuose kabinetuose. Dalyje kabinetų suolai ir kėdės atnaujinti, atitinka higienos normą, daliai suolų pakeisti stalviršiai. Daugumoje mokomųjų kabinetų yra galimybių erdves lengvai pertvarkyti, pritaikyti skirtingiems ugdymo(si) poreikiams. Mokyklos aplinka (patalpų išdėstymas, įrengimas, apšvietimas, vėdinimas ir šildymas) yra patogi, sveika ir tinkama mokytis, tačiau mokyklos vidaus patalpos (dalis kabinetų, koridoriai) stokoja estetinio vaizdo. Laiptinėse nebaigta langų apdaila, nutrupėję laiptai, atsilupę koridorių sienų dažai. Išorinio vertinimo metu stebėtose pamokose per menkai naudotasi patalpų ir baldų funkcionalumu organizuojant grupių darbą. Apibendrinę pateiktus faktus, išorės vertintojai teigia, kad edukacinių aplinkų estetiškumas yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas. Aplinkos jaukumas darytų teigiamą poveikį mokinių estetiniam lavinimui, stiprintų visos mokyklos bendruomenės pasididžiavimą progimnazija ir tapatumą.